

Projekt

z dnia 23 stycznia 2026 r.
Zatwierdzony przez

**UCHWAŁA NR XIX/./2026
RADY GMINY BESTWINA**

z dnia 2 lutego 2026 r.

**w sprawie przyjęcia sprawozdania z realizacji Gminnego Programu
Opieki nad Zabytkami na lata 2023-2027 za okres 2024-2025**

Na podstawie art. 18 ust. 2 pkt 15 ustawy z dnia 8 marca 1990 r.
o samorządzie gminnym (t.j. Dz.U.2025r. poz. 1153 ze zm.) oraz
art. 87 ust. 5 ustawy z dnia 23 lipca 2003 r. o ochronie zabytków i opiece nad
zabytkami (t.j. Dz.U.2024r. poz. 1292)

**Rada Gminy Bestwina
uchwala:**

§ 1. Przyjmuje się sprawozdanie z realizacji Gminnego Programu Opieki nad
Zabytkami Gminy Bestwina na lata 2023-2027 za okres 2024-2025 w brzmieniu
załącznika do niniejszej uchwały.

§ 2. Wykonanie uchwały powierza się Wójtowi Gminy Bestwina.

§ 3. Uchwała wchodzi w życie z dniem podjęcia.

Przewodniczący Rady
Gminy

mgr Jerzy Stanclik

Załącznik do uchwały Nr XIX/./2026
Rady Gminy Bestwina
z dnia 2 lutego 2026 r.

**Sprawozdanie z Realizacji Gminnego Programu Opieki nad Zabytkami Gminy
Bestwina na lata 2023-2027 za okres 2024-2025**

Bestwina, styczeń 2026r

Sprawozdanie z realizacji Gminnego Programu Opieki nad Zabytkami Gminy Bestwina na lata 2023-2027 za okres 2024-2025

Wstęp.....	3
Podstawa prawna sporządzenia sprawozdania z realizacji Gminnego Programu Opieki nad Zabytkami.....	3
Źródła.....	3
Realizacja	4
Podsumowanie	7

1. Wstęp

Gminny Program Opieki nad Zabytkami w Gminie Bestwina na lata 2023-2027 został przyjęty uchwałą nr LXVI/453/2024 z dnia 23 stycznia 2024r., opublikowaną w dzienniku urzędowym Województwa Śląskiego. W programie określono założenia priorytety działań Gminy Bestwina, a także właścicieli, użytkowników oraz posiadaczy zabytków w zakresie ochrony zabytków.

Głównym celem przyjęcia programu dla Gminy Bestwina była kontynuacja planu ochrony zabytków, która w założeniu miała wpłynąć na polepszenie stanu zabytków, a tym samym podniesienie świadomości społecznej, w zakresie zapobiegania degradacji zabytków.

Pierwsze sprawozdanie dotyczy drugiego programu Gminnego Programu Opieki nad Zabytkami. Niniejsze Sprawozdanie obejmuje realizację zadań, wyznaczonych celów, zawartych w Gminnym Programie Opieki nad Zabytkami Gminy Bestwina w okresie od przyjęcia uchwały nr LXVI/453/2024, która weszła w życie tj. dnia 29 stycznia 2024r. do dnia 29 stycznia 2026r..

2. Podstawa prawna sporządzenia sprawozdania z realizacji Gminnego Programu Opieki nad Zabytkami

Zgodnie z art. 87 ust. 5 ustawy z dnia 23 lipca 2003 r. o ochronie zabytków i opiece nad zabytkami (t.j. Dz.U. z 2024 r. poz. 1292). Z realizacji programu Wójt sporządza co 2 lata, sprawozdanie, które przedstawia radzie gminy. Przyjęcie sprawozdania ma na celu przede wszystkim ocenę stanu aktualnych działań gminy, w sferze ochrony zabytków, dotychczasowej realizacji programu, a także pomoc w sformułowaniu efektywnych wniosków oraz realizacji w jak najwyższym stopniu założeń programu.

3. Źródła

Sprawozdanie sporządzono na podstawie danych i informacji uzyskanych ze źródeł:

- Gminnego Ośrodka Kultury w Bestwinie,
- komórki Gminnego Ośrodka Kultury w Bestwinie zajmującej się ochroną

zabytków,

- Referatu Służb Technicznych i Obsługi Techniczno – Gospodarczej

Urzędu Gminy,

Jednostki:

- Muzeum im. Ks. Zygmunta Bubaka w Bestwinie,

- archiwum Magazynu Gminnego Gminy Bestwina.

4. Realizacja

Zebrane dane zostały zaprezentowane w kolejności odpowiadającej priorytetom i kierunkom ujętym w Gminnym Programie Opieki nad Zabytkami Gminy Bestwina na lata 2023-2027

Priorytet I: Ochrona i zarządzanie lokalnym dziedzictwem kulturowym

- I. Prace konserwatorskie kapliczki przydrożnej „Krzyż Męki Pańskiej” przy kościele Niepokalanego Serca NMP w Kaniowie. Krzyż został odnowiony z budżetu gminy (Gminny Program Opieki nad Zabytkami Gminy Bestwina), natomiast jego fundament ze środków parafii w Kaniowie. Termin finalizacji prac to wrzesień - grudzień 2023r.
- II. Termomodernizacja pałacu Habsburgów (wymiana okien, ogrzewania, docieplenie dachu); koszt 2,3 mln zł, 95% finansowania zewnętrznego październik 2025r. dofinansowanie do projektu pn. „Termomodernizacja zabytkowego budynku użyteczności publicznej w gminie Bestwinia”. Przedmiotem projektu jest przebudowa i remont w zakresie modernizacji energetycznej budynku Urzędu Gminy przy ul. Krakowskiej 111 w Bestwinie. Planowany zakres prac:
 - remont instalacji centralnego ogrzewania wraz z wymianą grzejników;
 - uzupełnienie tynków i malowanie w miejscu prowadzonej instalacji;
 - wymiana i remont zewnętrznej stolarki i ślusarski okiennej i drzwiowej;
 - zdjęcie górnych warstw posadzkowych stropu nad parterem w dawnej części użytkowej;
 - ocieplenie stropu poddasza nieużytkowego wełną mineralną;

- wykonanie podłogi technicznej z płyt OSB na legarach, nad projektowanym ociepleniem poddasza; Koszty całkowite 2 947 217,74 zł Otrzymane dofinansowanie 2 505 135,08 zł, Okres realizacji 2025 – 2026.

- III. W latach 2024-2025 Rada Gminy Bestwina udzieliła dotacji w wysokości 382 619,00 zł na rzecz Parafii Rzymskokatolickiej pw. Wniebowzięcia NMP w Bestwinie na zadanie pn. Prace konserwatorskie w prezbiterium kościoła p.w. Wniebowzięcia N.M.P. w Bestwinie.
- IV. Realizacja przez Urząd Gminy naboru wniosków w ramach Rządowego Programu Odbudowy Zabytków.
- V. Udział w I i II etapie Rządowego Programu odbudowy Zabytków z dofinansowaniem na projekty: 1. Remont wieży kościoła pw. Niepokalanego Serca NMP w Kaniowie 392 000,00 zł, Remont zabytkowego Pałacu Habsburgów w Bestwinie – etap I – 500 000,00 zł., Prace konserwatorskie w prezbiterium kościoła p.w. Wniebowzięcia N.M.P w Bestwinie 375 000,00 zł.
- VI. Złożenie dokumentów w przedmiocie uzyskania dofinansowania na prace konserwatorskie przy Krzyżu przy ul. Janowickiej.
- VII. W gminie Bestwina prowadzony jest również coroczny monit zabytków wpisanych do gminnej ewidencji zabytków.

Priorytet II: Utrwalanie lokalnego krajobrazu kulturowego

- I. W trakcie obowiązywania programu w gminie Bestwina miało miejsce szereg wydarzeń wpływających na utrwalanie lokalnego krajobrazu kulturowego w tym promocji zabytków:
 - I. Spotkanie miłośników historii Towarzystwa Miłośników Ziemi Bestwińskiej, celem przedstawienia bestwińskich zabytków wrzesień 2024.,
 - II. Bestwińska noc muzeów 17 maja 2024r.,
 - III. wernisaż malarstwa Małgorzaty Kóska, 7 czerwca 2024r.,
 - IV. wystawa historycznych zdjęć "Lachy wczoraj i dziś - zatrzymane w kadrze" oraz wystawa plenerowa wystawa Grupy "Jaskółka". Przedstawiająca zabytki oraz krajobraz kulturowy gminy Bestwina podczas dożynek wrzesień 2024r.
 - V. Spotkanie historyczne z Barbarą Romer-Kukulską organizowane przez Towarzystwo Miłośników Ziemi Bestwińskiej październik 2024r.

- VI. Przyczynki do monografii Bestwiny – spotkanie z prof. UŚ. Wacławem Gojniczkim Spotkanie organizowane przez Towarzystwo Miłośników Ziemi Bestwińskiej, 22 maja 2025r.
- VII. XI gra wiejska wyzwania fotograficzne „Przyroda gminy Bestwina” wydarzenie organizowane przez Gminną Bibliotekę Publiczną w Bestwinie październik 2025r.

Priorytet III: Promowanie lokalnego krajobrazu kulturowego

- I. Cykliczne spotkania przy krzyżu na „Pięciu Alejach” w Janowicach organizowane wspólnie przez Towarzystwo Miłośników Ziemi Bestwińskiej a także Radę Gminy Bestwina,
- II. Otwarcie w dniu 16 maja 2025r., w Kaniowie filii Muzeum im. Zygmunta Bubaka w Bestwinie.
- III. Cykliczne wystawy plastyków prezentujących prace przedstawiające krajobraz gminy Bestwina, w tym wystawa grupy plastyków „Jaskółka” w Muzeum Regionalnym podczas nocy muzeów 16 maj 2025r.,
- IV. Spacer historyczny organizowany przy współpracy Muzeum Regionalnego oraz stowarzyszenia „Lachy wczoraj i na wieki” listopad 2024r.,

5. Podsumowanie

Gmina Bestwina w zakresie realizacji zadań dotyczących ochrony zabytków współpracuje i wypełnia swoje zadania przy pomocy Gminnego Ośrodka Kultury, w tym Muzeum Regionalnego im. Z. Bubaka, a także jednostek organizacyjnych, jednostek oświaty oraz biblioteki. Okres sprawozdawczy przypada na schyłek zagrożenia pandemicznego, a także innych wydarzeń w tym jednej z największych powodzi jakie w ostatnich latach nawiedziła gminę we wrześniu 2024r., oraz znaczących nakładów na modernizację wodociągów gminnych, które ograniczyły nakłady na inne zadania.

Pomimo powyższych okoliczności, których nie można było przewidzieć w momencie przyjmowania programu, Gmina Bestwina zrealizowała w znaczącej części przyjęte założenia w zakresie ochrony zabytków.

W dalszym ciągu rewitalizacji wymagają kolejne obiekty, w tym zwłaszcza obiekty małej architektury, a dotychczasowe działania w tym zakresie winny być kontynuowane. Wyjaśnić należy, że w trakcie obowiązywania programu z gminnej ewidencji usunięto jedną kartę adresową nr 13 w postaci zieleni przy figurze Chrystusa w Kaniowie w związku ze złamaniem drzewa w trakcie wichury w czerwcu 2024r.